

Revitalisering av Nordlandsruta som friluftslivs- og naturbasert reiselivsprosjekt

Søknadssum

Kr 2.200.000,-

Kort beskrivelse

Etter et mangeårig samarbeid mellom 6 av fylkets turistforeninger, Statskog og Nordland fylkeskommune ble Nordlandsruta åpnet i 1993. Nordlandsruta er ei sammenhengende turrute på langs av fylkets fjellområder. Ruta er ca. 650 km og har 40 overnattingssteder. Det aller meste av nødvendig infrastruktur er intakt, herunder merket stinett og overnattingsmuligheter. Mange av strekningene er oppgradert i henhold til ny norsk merkestandard og flere av overnattingshyttene er restaurert/nybygd. Den største utfordringen er likevel merkevaren Nordlandsruta. Potensialet som ligger i Nordlandsruta – både som tilbud til egen befolkning og som et særdeles variert og innholdsrikt reiselivstilbud- er på langt nær utnyttet. Dette ønsker nå de 6 turistforeningene, Statskog, involverte private næringsaktører og friluftsrådene å gjøre noe med. Dette i nært samarbeid med Nordland fylkeskommune. Nordlandsruta har som mål å invitere til nyåpning i koblet til europeisk kulturhovedstad Bodø i 2024

Prosjektbeskrivelse

Salten friluftsråd vil nå påtas seg prosjektansvaret i arbeider med å revitalisere Nordlandsruta som et friluftslivs- og naturbasert reiselivsprosjekt. I løpet av de neste 5 årene ønsker friluftsrådet å lede og koordinere et omfattende arbeid med mål om at Nordlandsruta skal bli en internasjonalt kjent og mye brukt merkevare.

Litt om Nordlandsruta

Nordlandsruta er 650 km lang med merkede turstier fra Harvassdalen helt sør i Hattfjelldal kommune til Bjørnevatn stasjon øst i Narvik kommune. På veien er det 40 overnattingssteder som er plassert i passe dagsetapper mellom hverandre. 26 av disse eies og drives av norske og svenske turistforeninger og 14 drives som private overnattingsbedrifter.

Nordlandsruta har en rekke helt unike kvaliteter:

- Ruta kan gås bit for bit som 24 deletapper hvorav de fleste er dagsturer
- Ruta berører 5 ulike breemassiv
- Ruta går forbi Nord-Norges høyeste(Oksskolen) og Nord-Norges nest høyeste fjell (Suliskogen)
- Ruta krysser Polarsirkelen
- Rute passerer Norges nest største innsjø, Røsvatnet
- Ruta går gjennom 3 nasjonalparker og 5 naturvernområder/reservat
- Ruta går gjennom 7 innlandskommuner i Nordland
- Ruta går gjennom 12 reinbeitedistrikt/samebyer og 3 samiske språkområder.
- Ruta går gjennom kjerneområdene i Nordland for kulturhistorisk bruk av natur til reindrift.
- Ruta er en del av E1 prosjektet; en sammenhengende vandringsled gjennom Europa i regi av DNT
- Ruta berører et utall kulturminner, naturfenomen og natur- og kulturlandskap
- Ruta benyttes i dag av de fleste som går Norge på langs. Ruta har allerede en rekke tause ambassadører.
- Ruta er et godt utgangspunkt for jakt- og fiske i Indre-Nordland og går bl.a. forbi 60 fiskevann.
- Ruta vil på en fin måte kunne vise fram samspillet på Nordkalotten mellom folk, kulturer og nasjoner

Om prosjektarbeidet.

Med bakgrunn i kunnskapen og erfaringene som ble gjort i forprosjektperioden har Salten friluftsråd utviklet denne prosjektbeskrivelsen. Gjennom parallelt arbeid på 6 ulike aktivitetsområder og ved samtidig arbeid langs hele den 650 km lange turstien legges det opp til en helhetlig prosess som involverer utallige private-, frivillige og kommersielle aktører. Samarbeid, motivasjon til frivillig arbeid, innovasjon av nye tjenester og produkt samt vilje til finansiering fra aktuelle bidragsytere er viktige suksessfaktorer i arbeidet. Prosjektet har planlagt oppstart våren 2020 og søker derfor Statskogordningen om tilskudd på kr 2.200.000,-. Dette tilskuddet forutsettes å kunne brukes de 2 første prosjektårene. Målet er at prosjektet i løpet av denne tiden har knyttet til seg økonomiske bidragsytere i minst samme omfang. Dette som direkte tilskudd til prosjekteier Salten friluftsråd eller til en eller flere av de utallige samarbeidspartnerne. Oppstart før hele den 5-årige prosjektperioden er fullfinansiert, er nødvendig. Vi ønsker derfor å starte nå og gjennomføre et 2-årig prosjektarbeid der gjennomføring og videre finansiering arbeides med parallelt. Dette både for å kunne høste av det forprosjektarbeidet som allerede er gjort samt ha ressurser til videre finansiering. Etter 2 år tar styringsgruppa beslutning om veien videre basert på oppnådde resultater og finansiering.

Et bærekraftig prosjekt

Arbeidet med Nordlandsruta som reiselivsprodukt har som et sentralt mål å bidra til en bærekraftig utvikling. Dette spesielt på følgende tre områder:

1. Bruk av offentlige transporsmidler til og fra startpunkt.

I arbeidet vil vi søke å informere om- og tilrettelegge for at brukere av Nordlandsruta kan komme seg til/fra ruta ved å bruke tog og buss. I nord er Ofofbanen mulig å bruke med stoppesteder både ved Bjørnefjell og Katterat. I sør har Nordlandsbanen stoppesteder ved Trofors, Bjerka, Mo i Rana, Bolna og Lønsdal som alle er gode utgangspunkt for turer langs løypa.

2. Motivere til kortreist ferie

Nordlandsruta inneholder et spekter av opplevelser og strekninger av ulike lengder og vanskelighetsgrad. Gjennom prosjektets mange tiltak er et av målene nettopp å få flere både i Nordland og Norge/Sverige til å bruke ruta som ferieaktivitet. Dette blir kortreist ferie som både minsker transportbehov og i tillegg gir opplevelser og er helsefremmende.

3. Miljøretta tilrettelegging

I all tilrettelegging av ruta vil vi bruke natur- miljøvennlige løsninger.

Prosjekteier

Salten friluftsråd er en del av Salten regionråd og eies av kommunene Steigen, Hamarøy, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn, Bodø, Gildeskål, Meløy og Rødøy. Friluftsrådet ble stiftet i 1992. Rådet har pr. tiden 3 ansatte med kontor henholdsvis i Steigen, Bodø og Nesna.

Postboks 915, 8001 Bodø

Org.nr. 992 137 256

Konto 1503 40 31387

Søker

Salten friluftsråd

Kontaktperson

Knut Berntsen

E-post : knut.berntsen@friluftsradet.no
Tlf.: 91778767

Prosjektleder

Bjørn Godal
E-post: bjorn.godal@salten.no
Tlf.: 95068985

Bakgrunn

Nordlandsruta – om etableringen og prosjektutviklingen

6 aktuelle turistforeninger/turlag, Nordland fylkeskommune(NFK) og Statskog gjorde på slutten av 1980-tallet og begynnelsen av 90-tallet en imponerende jobb med å få etablert Nordlandsruta som en helhetlig merka tursti tvers gjennom Nordland i fjelltraktene langs Svenskegrensen. Begrepet Nordlandsruta ble da skapt, nye hytter ble bygd og 40 overnattingssteder ble knyttet sammen med en merket tursti. Egen trykksak om Nordlandsruta ble produsert og trykt i 2 opplag. Det felles arbeidet med Nordlandsruta og det potensialet som ligger i denne, stoppet deretter opp og har hatt liten eller ingen fokus de siste 20-30 årene. Mye av infrastrukturen med turstier og overnattingsmuligheter ligger der fortsatt og drives av driftige eiere. Mange av turstistrekningene er oppgradert i henhold til ny norsk standard og flere av overnattingshyttene er restaurert/nybygd.

I et møte mellom representanter fra NFK, Statskog og friluftsrådene i Nordland i januar 2016 ble mulighetene til å gjenopprette det felleskapet Nordlandsruta utgjorde diskutert. Polarsirkelen friluftsråd tok da på seg oppgaven i å gjennomføre et forprosjekt med tanke på å undersøke muligheten for- og eventuelt innholdet i et større og helhetlig prosjekt med mål om å videreutvikle Nordlandsruta til å bli en drivkraft i friluftsliv- og reiselivsutviklingen i indre Nordland.

På bakgrunn av en rekke møter og seminarer med så å si samtlige små og store bidragsytere og interesser i Nordlandsruta, er denne prosjektbeskrivelsen utarbeidet.

Nasjonale- og regionale føringer om satsing på naturbasert reiseliv

Naturbasert reiseliv og vandring er helt i tråd med regional og statlig reiselivsstrategi. I både regjeringens politikk for en bærekraftig og lønnsom reiselivsnæring (St.meld 19 2016 – 2017), Innovasjon Norges reiselivsstrategi 2014-2020 og i «Strategi for reise – og opplevelsesnæringen i Nordland 2017 – 2021» er nettopp dette sentrale satsingsområder. Nordlandsruta er et konkret eksempel på tiltak som disse strategiene påpeker som viktige. Nordlandsruteprojektet er også helt i tråd med Miljødirektoratets nye besøksstrategi – ta i bruk våre nasjonalparker, både i forhold til friluftsliv og utvikling av utmarksnæringer.

Prosjekt mål

Vår visjon for prosjektet er følgende:

Merkevaren Nordlandsruta skal bli en internasjonalt kjent vandringsrute.

Prosjekt målet er:

Nordlandsruta skal på en bærekraftig måte øke den natur – og kulturbaserte verdiskapningen både innen friluftsliv og reiseliv.

Se *Aktiviteter* for beskrivelse av målet for hver av de seks aktivitetene vi ønsker å gjennomføre.

Forankring

Gjennom forprosjektet er de fleste aktørene vært kontaktet og i møte om dette prosjektet. De fleste har ventet på prosjektoppstart med hyppige forespørsler til daværende prosjektleder. I prosjektarbeidelsen har det være flere møter mellom representanter fra Statskog, Nordland fylkeskommune og Salten friluftsråd. Prosjektet er forankret i Salten friluftsråd.

Prosjektorganisering

Prosjektet skal eies av Salten friluftsråd. De står økonomisk ansvarlig for gjennomføringen av prosjektet samt innehar arbeidsgiveransvaret for prosjektleder og prosjektarbeider.

Prosjektet skal styres av en styringsgruppe der følgende parter skal være representert:

- 1 rep valgt/oppnevnt av involverte turistforeninger
 - 1 rep valgt/oppnevnt av Nordland fylkeskommune
 - 1 rep valgt/oppnevnt av Statskog
 - 1 rep valgt/oppnevnt av Salten friluftsråd
- Sametinget vil bli invitert til å velge/oppnevne en representant i styringsgruppa
Nord-Norsk reiseliv vil bli invitert til å velge/oppnevne en representant i styringsgruppa

Styringsgruppa konstituerer seg selv.

Styringsgruppas oppgave er å sikre økonomistyringen – og fremdriften i prosjektet, samt ta nødvendige beslutninger i prosjektperioden.

Styringsgruppa skal oppnevne arbeidsgrupper etter behov. Disse kan være knyttet til aktiviteter knyttet til deler av ruta eller etter aktivitetstyper. Prosjektleder er styrings- og arbeidsgruppens sekretariat.

Samarbeidsparter

Her er en oversikt over mulige aktører som vil bli invitert til samarbeid om prosjektgjennomføringen. De langt fleste av disse har også vært involvert i arbeidet med forprosjektet 2016/2017. Alle som har vært involvert i forprosjektet er skrevet i kursiv:

Brurskanken turlag
Hattfjelldal jeger- og fisk
Furuheim gård
Børgefjell overnatting
Statskog
Grannes camping
Tverrelvnes overnatting
Sivertsgården
Hemnes turistforening
Steikvasselv gård
Rana turistforening/Polarsirkelen turlag
Umbukta fjellstue
Bodø og omegn turistforening
Saltfjellet høyfjellshotell
Sulitjelma og omegn turistforening
Graddis fjellstue

Nordbotten len
Svenske turistforening
Badjelánnda Laponia Turism
Laponia verdensarvområde
Hellebobotn grunneierlag
Narvik og omegn turistforening
12 private grunneierne
6 reinbeitedistrikt
5 svenske samebyer
Nordland nasjonalparksenter
Midtre-Nordland nasjonalparkstyre
Fjelltjenesten
Hattfjelldal kommune
Hemnes kommune
Rana kommune
Saltdal kommune

Fauske kommune
Sørfold kommune
Hamarøy kommune
Narvik kommune
Nordland fylkeskommune
Arjeplog kommune
Polarsirkelen friluftsråd
Salten friluftsråd
Statens vegvesen
Bane nord

Midtre-Hålogaland friluftsråd
Visit Helgeland
Visit Bodø
Visit Narvik
Nordland reiseliv
Lulesamisk senter, Arran
Sijti Jarnge, Hattfjellidal
Nordland Reindrifsamers Fylkeslag
Lokale bygdelag og organisasjoner
SJ

Som denne listen viser berører Nordlandsruta utallige aktører og interesser. Vi finner alt fra offentlige myndigheter, private grunneiere, overnattingsbedrifter, reindriftsaktører og ikke minst hundrevis av frivillige som bruker tusenvis av dugnadstimer for å utvikle og drive turstien. Involvering av disse blir viktig i gjennomføringen av arbeidet. Dette både for å motivere til et felles løft, men også til en forståelse av hverandres ulike interesser. I starten av prosjektet blir det derfor særlig viktig med hyppige møter både med alle enkeltaktørene, møter der vi samler aktørene i de ulike delene av ruta og der vi samler aktører med samme interesse (f.eks. alle løypevaktmestrene). Med utgangspunkt av disse samtalene og møtene må prosjektet etablere informasjons- og møterutiner med fokus på involvering og å skape arenaer for å hindre uoverstemmelser.

Aktiviteter

I løpet av prosjektperioden skal det arbeides med tiltaksutvikling og tiltaksgjennomføring innenfor følgende 6 resultatområder:

1. Informasjon og markedsføring

Mål: Det skal utvikles og etableres et kommunikasjonsverktøy for Nordlandsruta

Forprosjektet har vist at behovet for informasjon til de som ønsker å gå deler eller hele Nordlandsruta er meget stort. Dette både i form av å få svar på konkrete spørsmål til spørsmål av mer generell karakter. Videre synes det som om Nordlandsruta er en merkevare som lett vekker nysgjerrighet. Det synes videre å være et sterkt behov for en felles «logo» for Nordlandsruta, et eget nettsted www.nordlandsruta.no samt enkle verktøy til bruk i informasjons- og markedsføringsarbeidet. Et slikt verktøy vil også være viktig i formidlingen av Nordlandsruta som et møte mellom natur, folk, kulturer og nasjoner. Dette er alle momenter som vil bli prioritert i prosjektet.

Prosjektet tar sikte på å bygge opp medier som sikrer at brukerne får konkret og riktig informasjon om Nordlandsruta. Videre tar prosjektet sikte på å bygge opp en digital svartjeneste der brukerne kan få svar på egne spørsmål om ruta samt informasjonen. Etter prosjektslutt skal denne tjenesten driftes av Polarsirkelen turlag. Informasjonsverktøyene prosjektet utarbeider kan danne grunnlag for at kommersielle reiselivsaktører og destinasjonsselskap selv kan markedsføre de produktene de selv finner interessante. For å sikre en ansvarlig markedsføring skal de kommersielle aktørene involveres i hele prosjektarbeidet.

2. Merking og tilrettelegging

Mål: Nordlandsrutas infrastruktur skal ha høy kvalitet

Nordlandsruta er allerede i dag merket av de 6 involverte turistforeningene og aktører på Svensk side i Nordbotten län. Kvaliteten varierer noe. Det er behov for en helhetlig og lik merking langs hele ruta. Spesielt er merkingen på de 26 stedene ruta krysser veier, noe dårlig. Ruta kunne med fordel også hatt noen få flere overnattingsmuligheter, samt at enkelte strekninger med fordel kunne hatt bedre klipping og tilrettelegging. Dette må prosjektet arbeide med i prosjektperioden. Eventuelle omlegginger- og forlengelser av rute vil også bli vurdert, blant annet strekningen fra Hellemobotn til Sulitjelma på norsk side. Likeledes vil prosjektet fokusere på alle innfallsportene til Nordlandsruta.

3. Tjenesteutvikling

Mål: Det skal utvikles og etableres et sett av tjenester langs ruta

For å styrke Nordlandsruta som vandringsrute er det behov for å videreutvikle den frivillige, - offentlige- og private tjenesteytingen knyttet til ruta. Tilbud om «lett-sekk-turer», proviantering, transport av personer til og fra startpunkt, bespisning, produkter og opplevelser er noen av mulighetene som prosjektet skal vurdere å initiere realiseringen av.

Et fokus vil være å gjøre det mulig for brukerne å gå hele eller deler av ruta. Videre vil prosjektet undersøke muligheten av å kunne bruke offentlige kommunikasjonsmidler til og fra startpunkt.

4. Premiering – og arrangement

Mål: Det skal utvikles og etableres premieringsordning samt årlige arrangement knyttet til Nordlandsruta.

Motivasjonen for å vandre langs hele, - eller deler av, Nordlandsruta varierer fra person til person. Det er derfor viktig at det utvikles et spekter av «motivasjonsfaktorer» knyttet til Nordlandsruta. Ulike premieringsordninger og arrangement knyttet til ruta er bidrag i denne sammenheng. Egne Nordlandsruteseminar kan også være et aktuelt tiltak.

5. Fremtidig organisering og finansiering

Mål: Nordlandsruta skal etableres som en fast organisasjon med tilfredsstillende grunnfinansiering.

For at merkevaren Nordlandsruta skal bli en motor for friluftslivs- og reiselivsutvikling i indre Nordland, vil det være en sentral oppgave i prosjektet å utrede og etablere en permanent organisasjon/ordning som kan drive Nordlandsruta på permanent basis. Polarsirkelen turlag har sagt seg villig til å ivareta denne oppgaven etter prosjektslutt. Dette etter avtale med de andre involverte turistforeningene.

6. Samarbeid med svensk del av Nordlandsruta

Mål: Det skal etableres et Interregionalt prosjekt om Nordlandsruta.

Om lag 25 % av Nordlandsruta går i dag på svensk side av grensen. Dette på grunn av vanskelige forhold på norsk side mellom Sulitjelma og Hellemobotn. Nordlandsruta følger på svensk side en eksisterende tursti av høy kvalitet som drives av Nordbotten Län og Laponia verdensarvområde. Prosjektet skal i løpet av prosjektperioden videreutvikle samarbeidet med aktørene på svensk side

samt søke initiert felles prosjektrettede tiltak sammen med dem som kan løfte både Nordlandsruta og tilsvarende leder på svensk side

Resultat

Etter prosjektslutt i 2025 skal vi ha oppnådd følgende resultat (utvalgte resultatmål skal koordineres med Bodø 2024 for å få naturlige markeringer i kulturhovedstadsåret):

:

Informasjon og markedsføring:

- * Nettstedet www.nordlandsruta.no er etablert og er mye brukt informasjonskilde
- * Ruta skal profileres på nasjonale og internasjonale tur-portaler som Ut.no, alltrail.com osv
- * Nordlandsruta er aktiv på sosiale medier og andre medier
- * Nødvendige informasjonsprodukt er utarbeidet og etterspurt (kart, trykksaker o.a.)
- * Ruta har fått tematiserte delstrekk for eksempel knyttet til gruvehistorie, botanikk, samiske tema, sagn, geologi, vannkraft, villmark osv.

Merking og tilrettelegging

- * Hele ruta er merket og etablert etter nasjonal standard med egen logo og med samisk språk
- * Grunneieravtaler er inngått for hele strekningen
- * Det er turstivaktmestere langs hele ruta. Et nettverk mellom disse er etablert.
- * Alle punkt der Nordlandsruta krysser vei har informasjonsskilt
- * Overnattingsstedene har god standard
- * Innfallsportene til Nordlandsruta er også merket og tilrettelagt
- * Mulig alternativ norsk trasé fra Hellemobotn til Sulitjelma skal være etablert

Tjenesteutvikling

- * Det skal være mulig å komme seg til flere startsteder på Nordlandsruta ved bruk av offentlig kommunikasjon.
- * Det er organisert tilbud om "Lett sekk"-strekninger, bunkring av mat/utstyr og renovasjon
- * Nye mat, transport, opplevelses og overnattingstilbud er utviklet
- * Tilbud om guida turer er etablert

Premiering og arrangement

- * System for registrering ved gjennomført hver etappe er etablert
- * Premieringsordning til de som går ruta er etablert
- * Årlig arrangement knyttet til ruta er etablert

Fremtidig organisering og finansiering

- * Polarsirkelen turlag har overtatt driften av etablerte tiltak og denne driften er sikret årlig finansiering.

Samarbeid med svensk del av Nordlandsruta

- * Et Interreg-prosjekt er gjennomført og avsluttet
- * Møtepunkt mellom svenske-og norske aktører er etablert

Effekter

Etter prosjektslutt skal Nordlanruta være en internasjonalt kjent tursti og der både lokalbefolkning, øvrige nordmenn og tilreisende bruker til friluftsliv og ferie. Nordlandsruta er bygd på- og drives etter bærekraftige prinsipper. I tilknytning til ruta er det etablert en rekke servicetilbud innenfor transport, overnatting, bespisning og opplevelser.

Nasjonale mål

Avkrysses i tabellen i søknasskjema

Tids og milepælsplan

	2020	2021	2022	2023	2024
Finansiering	X	X	X	X	X
Organisering/oppstart	X				
Kommunevise møter	X		X		X
Nettside	X				
Tiltaksutvikling 6 områder	X	X	X	X	X
Turstivaktmestersamlinger		X			X
Prosjektavslutning/permanent org.			X		X

Kostnadsoverslag

	2020	2021	2022	2023	2024
Lønn prosjektleder/arbeider – 75%	700	700	700	500	500
Reiseutg./kontor	100	100	100	100	100
Nettssted – etablering	300				
Møteutgifter	100	100	100	50	50
Skilting og merking	100				
Sum	1.300	900	900	650	650

Dette kostnadsoverslaget omfatter kun de rene prosjektutgiftene som vil bli belastet Salten friluftsråds prosjektregnskap. Utenom dette vil det bli gjennomført delprosjekt i regi av samarbeidspartene og regnskapsføres hos de.

Finansieringsplan

	2020	2021	2022	2023	2024
Statskogordningen	1.300	700			
Eksterne tilskudd *)			900	650	650
Sum	1.300	900	900	650	650

*) Følgende tilskuddsgivere skal kontaktes og omsøkes i løpet av 2020 og 2021:

Sparebank 1 Nord-Norges samfunnsløft
Helgelandsstiftelsen
Olav Thons stiftelse
Sametinget
Interreg Nord

I tillegg vil andre tilskuddsgivere kontaktes og omsøkes ved behov.

Geografi

Nordlandsruta går gjennom følgende kommuner i Nordland:
Narvik, Hamarøy, Sørfold, Fauske, Saltdal, Rana, Hemnes og Hattfjelldal

Vedlegg

Kart over Nordlandsruta